

Ács Gábor - Bajdik István:

BÍRÁSKODÁS

ELŐSZÓ

Ezzel az alkalmanként megjelenő kiadványunkkal azt a célt tűztük magunk elé, hogy az asztalitenisz játékvezetés színvonalát megpróbáljuk emelni. Tervezzük, hogy a szakirodalomból lefordítunk minden, a játékvezetést, versenybíráskodást érintő érdekesnek ítélt eseteket. Célunk, hogy minél több információ jusson el a játékvezetőkhez, versenybírókhoz. Próbáljuk meg a "lehetetlent": törekedjünk az egységes játékvezetői szemlélet kialakítására! Gondoljuk csak meg, hányan, hányféleképpen ítélik meg az adogatásokat, ki az aki el meri venni a szabálytalan adogatásokat, milyen következményei lesznek ennek? Szabad-e minden egyes poén után diadalüvöltést hallatni? Mennyire tartjuk be a szabályainkat?

Mint a következő írásokban látni fogjátok, ez nem csak itthon probléma, hanem külföldön is. Milyen jó lenne egy egységes magyar játékvezetői stílust kialakítani! A versenyzőknek és az edzőknek abban igazuk van, **hogy egységes, következetes játékvezetésre lenne szűkség**. Hiszen az senkinek sem jó, ha még egy versenyen belül is, pl. az egyik játékvezető nem szól semmit a szabálytalan adogatásokért, a másik pedig elveszi a szervát...

Próbáljuk meg szeretett sportágunkat **szolgálni** oly módon, hogy a versenyzők érdekeit képviseljük, hiszen végül is értük történik minden ...

Ehhez kérjük véleményeiteket, javaslataitokat, írásaitokat, melyeket személyesen nekünk, vagy a MOATSZ irodában, esetleg a Budapesti Szövetségben is leadhattok.

Barátsággal:

Ács Gábor és Bajdik István

BEVEZETŐ

Az olvasó által itt kézbevert kiadvány lelkes játékvezető kollégáink munkáját, szakmaszeretetét dicséri.

Úgy vélem, hogy az élet valamennyi területén csak jól felkészült, a szakmáját tökéletesen ismerő, vagy legalábbis arra törekvő ember állhatja meg a helyét, felelhet meg az új kihívásoknak.

Az a kezdeményezés, amely ezzel a kiadvánnyal indul, s az alkotók szándéka szerint rendszeresen megjelenik, ezt a célt kívánja elérni a játékvezetés területén, ahol - megítélésem szerint - igencsak szükséges a színvonal emelése, az egységes felfogás gyakorlatának kialakítása, az észrevétlen, de határozott játékvezetői működés.

Azzal ajánlom valamennyi játékvezető és versenybíró kolléga figyelmébe e kiadványt, hogy olvasásával hasznos útmutatást kapjon azokról a kérdésekről, amelyek nem voltak számára egyértelműek, s időről - időre foglalkoztatják.

Remélem azonban azt is, hogy ez a jó szándékú kezdeményezés kedvező fogadtatásra talál, aktivizálja a játékvezető testületet, kreatív gondolatok, problémafelvetések jutnak el a szerkesztőkhez, s így valóban létrejöhet e lap segítségével a játékvezetők "szakmai fóruma".

Kékedi Tibor
a JVB elnöke

ETTU JÁTÉKVEZETŐI INFORMÁCIÓK

ETTU UMPIRES INFO-BULLETIN 1/JULY 1999

Reto Bazzi (ETTU Játékvezetői és Versenybírói Bizottság Elnöke):

AZ INFORMÁCIÓÁRAMLÁS FEJLESZTÉSE

Európában nagyon sok kiváló és jó nemzetközi játékvezető van. Ám ahhoz, hogy a játékvezetés és versenybíráskodás színvonalát a lehető legmagasabb szinten tartsuk szükséges, hogy a közreműködők megkapják a szükséges információkat. Az ETTU Játékvezető és Versenybíró Bizottsága kidolgozott egy programot a következő célokkal:

- az ITTF/ETTU és az európai nemzetközi játékvezetők és versenybírók közötti információáramlás fejlesztése
- a játékvezetés és versenybíráskodás szintjének a fejlesztése
- a játékvezetők és versenybírók kijelölési rendszerének a fejlesztése az ETTU fontos eseményeire (azaz, "a legjobbnak minősített közreműködők legyenek kijelölve az ETTU fő eseményeire" elv érvényesítése)

Első lépésként elkészült az ETTU "UMPIRES INFO-BULLETIN" ("Játékvezetői információk") első száma azzal a céllal, hogy közvetlenül eljuttatjuk az összes aktív nemzetközi játékvezetőhöz. Sajnos 23 európai tagszövetség nem adta meg nemzetközi játékvezetőinek a címlistáját (a magyar szövetség megadta - a ford. megjegyzése), így 492 nemzetközi játékvezető kapta meg a Bulletin első számát.

1999. október 8-10. között Linz-ben megrendezték az első ETTU Játékvezetői Szemináriumot.

(fordította: Bajdik)

Rufford Harrison (ITTF Felszerelési Bizottság Elnöke):

HOGYAN VIZSGÁLJA MEG A JÁTÉKVEZETŐ AZ ÜTŐT?

A szabályok előírják, hogy a játékvezető köteles ellenőrizni a használni kívánt ütőket, de eléggé szűkszavúan rendelkeznek erről. Pl. a 3.3.2.3 pont csupán annyit mond, hogy "A játékvezető felelős a játékkellék elfogadhatóságának az ellenőrzéséért". Erről van egy bővebb magyarázat a "Handbook for Match Officials" c. kiadványban, amit érdemes áttanulmányozni, de még ebben a könyvben is sok olyan eset nincs megfelelően részletezve, amikor az ütő elfogadhatatlan. Ebben a cikkben felsorolok 12 olyan szempontot, amely szerint az ütőt ellenőrizni kellene, és néhányat közülük -nem mindig ugyanazokat- ellenőrizni is kell, a körülményektől és a kezdeti benyomásoktól függően. De sohasem próbáljunk meg minden ütőt minden szempont szerint ellenőrizni, hacsak nem akarod a verseny folyamatosságát megszakítani. Ezek a szempontok a

hozzávetőleges fontosságuk, vagy a lehetséges hibák előfordulásának a valószínűségi sorrendjében a következők:

1. Engedélyezett borítások listája

Az ütő felső borításának hitelesítettnek kell lenni. Ez azt jelenti, hogy ellenőrizni kell, szerepel-e a borítás a legutolsó "Engedélyezett borítások listája"-ban.

2. Vastagság

A szemcsés gumi vastagsága korlátozva van, maximum 2 mm lehet, függetlenül attól, hogy van szivacs alatta, vagy nincs. Ha van szivacs, akkor a borítás maximális teljes vastagsága 4 mm lehet. Légy készen arra a lehetőségre, hogy a határérték vastagságon lévő borítás szabálytalanná válhat a túl sok ragasztó miatt.

Ezeknek a vastagságoknak a mérésére a legjobb módszer egy beépített skálával ellátott nagyítóüveg, ennek hiányában bármilyen mérőeszközt használhatsz, de ez általában nem lesz pontos.

3. Fényesség

Az ütő ütőfelülete nem lehet fényes, tükröződő. A versenymenedzsereink a ProTour versenyekre visznek fényességmérőt, de a többi versenyen neked magad kell döntened a fényesség kérdésében. Egy viszonylag jó "ökölszabály" ebben a kérdésben: egy fényforrás tükröképének nem szabad látszani az ütő felületén. A "fényforrás" egy általános értelmezése: például egy ablak üvegtáblái közötti kontúr tükröképe nem látszódhat.

4. Színek

Az engedélyezett borításoknak előírt színük van. Figyeljük meg, hogy az átlátszó piros túl sötétté válhat, ha egy sötét szivacsra ragasztjuk, de egy sötét ütőfa is okozhatja ezt a hatást. Mindnyájan tudjuk, hogy néz ki az "élénk piros". De műszer hiányában, ha úgy gondolsz, hogy a borítás túl sötét, mutasd be a versenybíróknak.

5. Utókezelt borítások

Ha egy ütőborításról azt gyanítod, hogy utókezelt, ellenőriztesd a versenybíróval, mivel nincs egyértelmű teszt, amely kimutatja, hogy a listán szereplő közel 700 borítás közül bármelyik ütközik az engedélyezett borítással.

6. A borítás nem nyúlhat túl az ütő szélén

A borításnak teljesen fednie kell az ütőlapot, de nem nyúlhat túl a szélén, eltekintve természetesen a nyél körüli területtől. Azt javaslom, hogy plusz-mínusz 2 mm tűrést engedélyezzünk ebben a kérdésben.

7. Púder

Némelyik játékos a nedvességnyomok eltávolítására púdert (port) használ. Ha ez a púder az ütőre kerül, el kell távolíttatni róla.

8. Ütőlap

Az ütő összes rétegének - felső borítás, szivacs, az ütőlap rétegei - folyamatosnak és egyenletes vastagságúnak kell lenni. Nem várjuk el, hogy röntgen szemeid legyenek, ezért az ellenőrzésnél nem mondhatod, hogy lehetséges, hogy valamelyik alsó réteg nem folyamatos. De ha gyanakszol erre, jelentsd a versenybíróknak. A felesleges

ragasztó az ütőlap közepén megnövelheti a vastagságot. Ezt ellenőrizheted egy egyenes éllel, pl. a hálómérő egyik lábával.

9. Minden oldalon egy szivacsréteg

Az ütőlap mindegyik oldalán csupán egy szivacsréteg lehet.

10. Szemcsés gumi

A szemcsék számának cm^2 -ként 10-nél többnek, 50-nél kevesebbnek kell lenni.

Nem várható el, hogy ezt megszámozd, úgyhogy ezt csak akkor ellenőrizd, ha a borítás szokatlannak tűnik. Sokkal valószínűbb, hogy a szemcsék túl magasak, az ún. szemcsetényező (szemcsemagasság/átmérő) nem szabályos. Ennek a kiszűréséhez a legutóljára kiadott "Engedélyezett ütőborítások listájá"-t kell tanulmányoznod, ez tartalmazza a pillanatnyilag engedélyezett borítások listáját.

11. Ütőlap és nyél

Ellenőrizned kell, hogy az ütőlap és a nyél, mint egész, merev legyen. Bármilyen hajlékonyság, rugalmasság tiltott.

12. Ragasztó

Végül a ragasztó kérdése. Ha a ragasztót éppen ezen a versenyen tesztelik, akkor természetesen a ragasztó teszter eredményeire fogsz támaszkodni. Ha ilyen nincs, akkor semmilyen módszerrel nem tudod meghatározni, hogy van-e tiltott oldószer a ragasztóban, vagy nincs. Ezért hagytuk ezt a szempontot a végére, mert ugyan fontos, de Te, mint játékvezető nem sokat tudsz tenni ebben az ügyben.

Ha pedig mindezt végigcsinálod folyamatosan, mondjuk 30 mp. alatt, akkor feledkezz el a játékvezetésről, mert ebben az esetben a Felszerelési Bizottságban fogunk alkalmazni Téged!

(fordította: Bajdik István)

Colin Clemett (ITTF Szabály Bizottság Elnöke):

NEMZETKÖZI JÁTÉKVEZETÉS

Az ITTF Szabály Bizottsága néhány éve a jelentősebb versenyeken értékeli a nemzetközi játékvezetőket és most már elegendő adatunk van ahhoz, hogy néhány általános következtetést levonjunk. A technikai ismeretek színvonala majdnem egységesen jó, és csak kevés olyan eset volt, amikor a játékvezetőről világosan kiderült, hogy nem ismeri megfelelően a szabályt. Az egyik alkalommal egy nemzetközi játékvezetőt felkértünk, hogy ütőszámológékként működjön közre, és ő elkezdte az adogató és a fogadó ütéseit is számolni. Kiderült, hogy még sohasem vett részt váltogató adogatásos (időjátékos) mérkőzésen. Egy másik játékvezető csak 1 perc pihenést engedélyezett a játékosoknak a játszmák között, elfeledve, hogy 1987 óta 2 perc a pihenő idő.

A szabályok alkalmazásának a színvonala azonban már nem olyan következetes, mint ahogyan szeretnénk. Ez különösen igaz az adogatási szabály esetében, bár meg kell

mondanunk, hogy ez nem csupán a játékvezetők hibája. Vonakodnak megbüntetni a játékost, mert ezzel kockáztatnak egy vitát, amelyben nem számíthatnak a szervezők teljes támogatására, akik simán, zökkenőmentesen szeretnék lebonyolítani a versenyüket. Az eredmény rendszerint egy olyan kompromisszum, amelyben csak a legkirívóbb szabálysértéseket büntetik meg. Gyakran a legjobb, amit egy versenybíró tehet, hogy következetességre törekszik, világossá téve a verseny előtti eligazításon, hogy hogyan várja el a szabályok alkalmazását.

Úgy tűnik, a legtöbb játékvezető rendelkezik azzal a tekintéllyel, amellyel kézben tudja tartani a mérkőzést és nagyon kevés olyan játékvezetőt láttunk, aki szükségtelenül fontoskodó volt, vagy aki arra törekedett, hogy a saját személyiségét ráerőltesse a döntéseire. Aggódunk amiatt a növekvő tendencia miatt, hogy némelyik játékos kétségbe vonja, kifogásolja a döntéseket, néha kigúnyolja a játékvezetőt, pl. úgy tesz, mintha a szemüvegét törölgetné egy törülközővel egy vitatott csusza után. Szerencsétlen módon, az ilyen esetekben a nézők szimpátiája majdnem mindig a játékos mellett van. A játékvezető, aki megpróbálja a tekintélyét latba vetni, csupán a gúnyolódást vonja magára, és ilyen körülmények között figyelnie kell arra, hogy megőrizze a nyugalmát, amellyel elnyerheti a játékosok tiszteletét.

A külsőségek, a mérkőzések megjelenítésének a területén jelentkezik a legtöbb hiányosság és úgy tűnik, a játékvezetők nincsenek mindig tisztában azzal, hogy ez milyen fontos kötelességük. Jelentős fejlődés lenne, ha az összes játékvezető azonos módon számolná az eredményt, legalább ugyanazon a versenyen. Valószínűleg soha nem fogunk megegyezni abban, hogy a "0"-t "love"-nak, vagy "zero"-nak mondjuk, vagy az egyenlő állást "6-6"-nak, "6-all"-nak, vagy "6-each"-nek. De miért kell különféleképpen mondani, pl. a "6-4"-et, úgymint "6-4 Waldner", "Waldner 6-4", "6-4 Waldner to Saive", "4-6, change service, 6-4, Waldner" és így tovább. Ezek közül régóta az első forma az ajánlott, de sok játékvezető van, aki a saját variációját részesíti előnyben.

A jelzések használata a másik olyan terület, ahol nem tudunk egyezsége jutni. Ázsiában, ahonnan az ötlet származik, a játékvezetők általában tiszta, pozitív jelzéseket használnak, de úgy tűnik, hogy ezeket a többi kontinensen vonakodnak alkalmazni. Ha mégis alkalmazzák, akkor a jelzések gyakran tétovák, lélektelenek, mintha a játékvezetők szégyellnék, hogy használniuk kell. Az eredmény bemondásához hasonlóan, itt sem fogunk teljes egységet elérni, de arra nincs bocsánat, hogy egy versenyen belül is eltérők a jelzések. A versenybíróknak kellene világos útmutatást adni a játékvezetőknek, hogy használják-e a jelzéseket, vagy nem, és ha igen, akkor hogyan, kiváltképpen ott, ahol egy különös taglejtés, mozdulat, valamilyen nemkívánatos helyi értelmezést jelenthet.

A külsőségek további területei, ahol nagyobb következetességre lenne szükség, például az eredmény bemondás időzítése, az "állj" után megismételjük az eredmény bemondását, vagy nem, milyen mértékig kell a nem egyértelmű döntések okát jelezni. Összefoglalva: nem vagyunk csalódottak a legtöbb nemzetközi játékvezető technikai tudását illetően, és úgy tűnik, hogy a nemzetközi játékvezetői vizsga egy ésszerű, hatékony módszer a játékvezetők tudásának és a szabályok megértésének a meghatározására. Most az szükséges, hogy nagyobb hangsúlyt helyezzünk a bíraskodás nem technikai oldalára, több iránymutatást adjunk a játékvezetőknek arról a fontos

szerepről, amelyet az asztalitenisz, közönség számára történő megjelenítésében játszanak.

(fordította: Bajdik István)

André Damman (ITTF/ETTU Ranglista Bizottság Elnöke):

A JÁTÉKVEZETŐK ÉS AZ ADOGATÁSI SZABÁLY

Mint ahogy azt mindnyájan tudjuk, kétségtelen, hogy az adogatási szabály az, amit a legnehezebb alkalmazni a sportágunkban. Rendkívül rövid idő alatt túl sok mindenre kell figyelni, ráadásul döntést is kell hozni az adogatási műveletről és ehhez a játékvezető és játékvezető asszisztens helyzete messze nem a legelőnyösebb. Mindehhez tartozik, hogy a játékosok többsége a szabályok adta lehetőségek határán szervál, vagy megsérti a szabályokat.

Mindezek következményeként a játékvezetők legalább 70%-a nem alkalmazza a szabályokat, kb. 20%-a csak akkor bünteti a szabálytalan adogatást, ha 100%-ig meg van győződve az adogatás szabálytalanságáról, és figyelmen kívül hagyja a szabálytalanságokat, ha véleményük szerint ebből nem származik az adogatónak előnye, és kevesebb, mint 10% alkalmazza indokoltan szigorúan a szabályokat.

És többé-kevésbé meglepő módon (tényleg meglepő??!), azokat a játékvezetőket bírálják, akik megpróbálják a feladatukat megfelelő módon ellátni, míg azokat, akik soha nem avatkoznak be a játékba, békén hagyják és nem kritizálják.

Néhány példa:

A közelmúltban egy nemzetközi tornán, egy csapatmeccsen az egyik játékvezető kb. 15 szervát vett el mindkét csapat különböző játékosaitól. Mindkét edző elismerte, hogy ennek a játékvezetőnek az összes döntése helyes volt. Az összes elvett szerva szabálytalan volt egyik, vagy másik szempontból, mindazonáltal kényelmetlenül érezték magukat, mert a szabálytalan szervákat a többi meccsen csak ritkán büntették, ha egyáltalán büntették.

Egy másik tornán, egy másik csapatmeccsen az egyik játékos az első szettben végig úgy szervált, hogy még csak nem is figyelmeztették egyetlen szervája miatt sem. A második szettben az asszisztens játékvezető látta a szerváit, aki az első 5 szervájából 3-at elvett. "Természetesen" az edzője reklamált, és ez elég sok problémához vezetett.

A játékosok és az edzők jogosan várják el, hogy az adogatásokat többé-kevésbé azonosan bírálják el az összes versenyen, de egy versenyen belül az összes meccsen mindenképpen!

Az előző példákban ez nyilvánvalóan nem így történt. Ezek a szituációk a versenybírók is nehéz helyzetbe hozzák, mivel természetes, hogy támogatja azt a játékvezetőt, aki megfelelően végzi a feladatát, másrészt az egységes játékvezetés hiánya kellemetlen légkört teremt a versenyen, és kihatással lehet a meccsek végeredményére is.

Miért viselkednek így a játékvezetők?

Sok játékvezető azt mondja, azért nem veszi el a szervát, mert nem teljesen biztos abban, hogy szabálytalan. Nem kellene ezt tenniük!

Az ITTF Handbook 2.6.6 pontja nagyon világosan kimondja:

"A játékos felelőssége úgy szerválni, hogy a játékvezető vagy az asszisztens játékvezető láthassa, hogy betartja a szervára vonatkozó szabályokat. Ha a játékvezetőnek kétségei vannak a szerva szabályosságát illetően, de sem ő, sem az asszisztens játékvezető nem biztos a szabálytalanságot illetően, az első ilyen alkalommal figyelmeztetheti az adogatót anélkül, hogy pontot ítélne. Ha a mérkőzésen ezután ugyanennek a játékosnak a szervájával kapcsolatban kétségek merülnek fel ugyanazon, vagy más okból, nem adható meg neki a kétséges szervából származó előny, hanem a fogadó javára pontot kell ítélni."

Az ITTF Handbook-nak megfelelően, ez világosan utal arra, hogy a játékvezetőnek, vagy az asszisztens játékvezetőnek **biztosnak kell lennie arról, hol az adogatás szabályos**, és nem arról kell meggyőződnie az adogatás elvétele előtt, hogy szabálytalan a szerva. A kétséges esetekben az első figyelmeztetés után büntetnie kell a játékost pusztán azért, mert nem volt meggyőződve arról, hogy a játékos betartotta a szabályos adogatáshoz szükséges feltételeket.

Teljesen nyilvánvaló, hogy nem elégséges, ha a szabálynak ezt az értelmezését - és a szó szerinti szabálynak más értelmezése nem létezik! - csak egy játékvezető, vagy egy szövetséghez, kontinenshez tartozó játékvezetők fogadják el. Ha ily módon akarjuk értelmezni a szabályt, akkor ezt az egész világon így kell tenni!

De akarjuk mi ezt, akarja az ITTF?!

Néhány héttel ezelőtt részt vettem a Klubcsapatok Világbajnokságán, ahol a versenybíró elmondta, hogy egyetlen szervát sem vettek el, sőt még egy figyelmeztetés sem történt a kétes adogatásokkal kapcsolatban.

Ugyanakkor az egyik neves nemzeti szövetség készített egy közvélemény kutatást, ahol az e szövetséghez tartozó versenybírók, játékvezetők, játékosok, edzők és tisztviselők szerint nemzetközi szinten az adogatások 40-50%-a szabálytalan.

Miért lett volna ez más a Klubcsapat VB-n?

Ráadásul, a legmagasabb ITTF tisztviselők látták ezt a versenyt, és közülük senki sem csodálkozott azon a tényen, hogy az összes adogatás teljesen szabályos volt a játékvezetők szerint. Nem volt semmilyen incidens, senki sem vitatkozott, mindenki boldog volt.

Miért vannak az ITTF-nek szabályai, ha nem törődnek azzal, hogy betartják-e őket, vagy sem?

Munkacsoportokat hoztak létre, több cikket írtak, hogy hogyan kell fejleszteni az adogatási szabályt, több javaslat hangzott el, de úgy látszik, senki sem törődik azzal, hogy a meglévő szabályokat hogyan alkalmazzák.

Két lehetőség van:

Vagy a meglévő adogatási szabályt akarja az ITTF betartatni, ebben az esetben világos utasítást kell adniuk a játékvezetőknek, a versenybíróknak, és előre kell szólítani a játékosoknak és az edzőknek erről a szándékról.

Vagy az ITTF megelégszik a dolgok jelenlegi állásával, ebben az esetben ennek megfelelően módosítani kell az adogatási szabályt.

A labda az ITTF vezető testületeinek a térfelén van.

(fordította: Bajdik István)

Ács Gábor - Bajdik István:

MEGKÉRDEZTÜK...

Megkérdeztük az ITTF Felszerelési Bizottságát, hogy szabályos-e, ha valaki szétválasztja egy soft gumiját és szivacsát és például egy másik típusú gumival vagy szivaccsal helyettesíti, esetleg a szivacs nélkül, csupán a gumival játszik.

Kérdésünkre a Bizottság elnöke Rufford Harrison válaszolt:

"Néhány évvel ezelőtt vettük észre először, hogy a játékosok szétválasztják a borítást és mi semmit sem tudtunk kezdeni ezzel. Nézzük a problémát: Tételezzük fel, hogy Sriver borítással és hagyományos sárga szivaccsal játszom. Az egyik klubtársam odajön hozzám, és azt mondja: "Át kellene térned erre a kínai sárga szivacsra, sokkal gyorsabb." (Megjegyzem, a kínaiak mindig külön árulták a gumit és a szivacsot és mi nem figyeltünk erre, amikor először elkezdtük a borítások hitelesítését.) Szóval szétválasztottam a Sriver-emel és egy Butterfly gumit használok a kínai szivaccsal, és lám, az eredmény valóban jobb lett. A következő versenyen így használtam az ütömet és senki sem gondolta, hogy nem egy eredeti Butterfly kombinációval játszom.

A szivacs hitelesítését csupán egy szempont, a szín alapján végeztük, amikor a színnek semmi köze nincs a játéktulajdonságokhoz, és nem tudjuk megkülönböztetni a sárga szivacsot X gyártótól, a sárga szivacsotól Y gyártótól. Különösen, ha külön árulják őket, nem tudjuk, hogy a felhasznált szivacs az-e, amit a gyártó szánt ehhez a gumihoz. Továbbá úgy tűnt, ez senki számára sem jelent problémát. Így aztán bejelentettük az ITTF Elnökségének, hogy az ütőborítások listájáról el fogunk távolítani minden, a szivacs színére vonatkozó hivatkozást. Az Elnökség ezt nem kifogásolta, sőt a játékosok és az edzők sem. Néha kapunk erre vonatkozó kérdéseket, de ezek inkább érdeklődések, nem pedig reklamáció jellegűek.

Mindezt elmondva, rájöttem, nem válaszoltam teljesen a kérdésükre. Azzal, hogy eltávolítjuk a listáról a szivacsra vonatkozó hivatkozást, valójában megadjuk a jogot arra, hogy a szemcsével kifelé néző gumikat szivaccsal, vagy szivacs nélkül használhassák. Mindkét válasz pozitív: a játékos különválaszthatja a gumit a szivacsotól és használhatja szivacs nélkül, vagy más típusú szivaccsal. Azonban, ha ez gyakorlattá válik, célszerű felhívni a figyelmet a lista tetején lévő figyelmeztetésre: némelyik szivacs és némelyik ütőlap teljesen sötét színű. Ha ezekre egy áttetsző, piros gumit ragasztunk, akkor az sötét pirosnak látszik és ezért szabálytalanná válik. A játékos, aki cseréli a szivacsot, győződjön meg arról, hogy a kapott ütő egyik oldala élénk piros - és természetesen a borítás vastagsága nem több, mint 4 mm.

Egy egyszerű kérdésre ilyen hosszú választ adtam, de úgy gondolom, hogy illik az okokat is elmondani, megindokolni a választ, ahelyett hogy azt mondanánk: "igen",...-ami egyébként egy valós válasz mindkét kérdésükre.

(Megjegyzés: Természetesen azt nem lehet megcsinálni, hogy egy szemcsével befelé néző gumit úgy teszünk fel, hogy a szemcsék kifelé nézzenek - vagy fordítva - hiszen akkor nem látszana a gumin a hivatalos márkajelzés és ITTF embléma, ezért szabálytalan lenne a borítás! - a szerzők.)

Ács Gábor - Bajdik István:

NE FELEDD: BETILTOTTÁK A HOSSZÚ SZEMCSÉT!

A nemzetközi versenyek után, 2000. július 1-től a hazai versenyeken is tilos a hosszú szemcsés borítással ("fűvel") játszani. A 2000. július 1-től érvényes, ITTF által kiadott engedélyezett borítások listáján a betiltott típusok már nem fognak szerepelni. A legtöbb esetben a gyártók a betiltott típus helyett kifejlesztettek egy új típust, ami már szabályos, engedélyezett, és így szerepelni fog a listán is. (Az új típusnál a gyártók vagy a szemcse hosszát csökkentették, vagy ami valószínűbb, növelték a szemcse átmérőjét.) Viszont a borítások ellenőrzésénél érdemes nagyon figyelni, mert mint az alábbi táblázatban látni fogjuk, a betiltott és az új, engedélyezett típusok nevei általában csak 1-2 karakterben térnek el egymástól!!

GYÁRTÓ	BETILTOTT típus	ENGEDÉLYEZETT típus
Butterfly	FEINT LONG	FEINT LONG II
Donic	PIRANJA	PIRANJA II
Double Happiness	PF4C8	C8
Goldway	8938	nincs helyette!!
Juic	LEGGY	LEGGY R
Palio	CK531	CK531A
Rotation Extreme	Dirk De Cleene B01	nincs helyette!!
Tibhar	GRASS SPEZIAL	GRASS SPEZIAL 2000
Tibhar	GRASS SUPER	nincs helyette!!
TSP	CURL P-1	CURL P-1 R
TSP	CURL P-3o	CURL P-3o R
Yasaka	PHANTOM 0011	PHANTOM 0011-
Yasaka	PHANTOM 0012	PHANTOM 0012-

Ács Gábor - Bajdik István:

JÁTÉKVEZETŐI DÍJ, KÖLTSÉGELSZÁMOLÁS, ADÓZÁS

Ismeretes, hogy a játékvezetői díj, pontosabb kifejezéssel a játékvezetői költségtérítés, évek óta (a Bokros csomag bevezetése óta) adóköteles jövedelemnek számít. Ennek ellenére több játékvezető társunk nem ismeri az idevonatkozó rendeleteket és ebből már problémák is adódtak. Például vannak egyesületek, akik nem fizetik ki a játékvezetőket, mert a játékvezetők nem képesek szabályosan kitöltött nyilatkozatot és számlát adni... Az egyesületek is a legkülönfélébb nyilatkozatokat kérik, vagy nem kérik, nem küldik meg január 31-ig az összesített jövedelem kimutatást (ezért most néhány egyesület APEH vizsgálat elé néz) stb.. Szóval elég kaotikus állapotok uralkodnak e téren (is), pedig viszonylag egyszerû dolgokról van szó. Talán hasznos lesz, ha átnézzük az ide vonatkozó rendeleteket.

Az SZJA törvény 16§ (1) szerint: "Önálló tevékenység minden olyan tevékenység, amelynek eredményeként a magánszemély bevételhez jut...", vagyis a játékvezetői díj is. A 46§ (1) szerint, a kifizetőnek az adóalapot képező jövedelemből adóelőleget kell levonnia. Kérdés az, hogy a bruttó játékvezetői díjból mekkora SZJA előleget vonnak le? És ha valaki a nyugdíjából él, akkor ez korántsem mindegy...

Az SZJA törvény 46§ (2) pontja azt mondja, hogy adóköteles jövedelemnek számít (azaz az adóalap), a bruttó játékvezetői díj - a játékvezető nyilatkozata szerinti költség. Ha a játékvezető nem ad nyilatkozatot, akkor a kifizető a bruttó díj 90%-át veszi adóalapnak. (Azaz 10% költséget számol el, amelyet nem kell bizonylatokkal igazolni.) Ha valaki a 10%-nál több költséget szeretne elszámolni, akkor költségnyilatkozatot tehet, amely költség maximum a bruttó játékvezetői díj 50%-a lehet. Némelyik egyesület határozott állítása ellenére a költségnyilatkozat adása nem kötelező, ez csak egy lehetőség!! Lásd SZJA törvény 46§ (2) a) és b) bekezdések. Ha viszont valaki költségnyilatkozatot ad, akkor annak formailag és tartalmilag meg kell egyeznie az APEH által kiadott formával és tartalommal. (Magyar Közlöny 1997/113. szám "APEH tájékoztatója a költségnyilatkozatról").

Mellékelünk egy ilyen nyilatkozat mintát (1.sz. melléklet), amelyet évente egy alkalommal kell átadni minden olyan egyesületnek, ahonnan játékvezetői díjat veszünk fel. Lényeges, hogy mindegyik egyesületnek ugyanazt kell nyilatkoznunk, nem lehet, hogy az egyik egyesületnél 10% költséget, a másiknál meg pl. 50% költséget számolunk el. Költséget négyféle módon számolhatunk el: az 1. sz melléklet 2. pontja szerinti "bizonylat nélkül elszámolható mérték" (ami jelenleg 10%) a legkényelmesebb megoldás, mert 10% költséget el lehet számolni és ehhez semmilyen bizonylat nem szükséges. Viszont, ha az illetőnek van más önálló tevékenységből származó bevétele is, (pl. kiadja a nyaralóját) akkor vigyázni kell, mert ott is csak 10% bizonylat nélküli költséget számolhat el!! Ez a különbség az 1. és 2. pont között: az 1.pont alatt is 10% költséget számolunk el, de ha év közben, vagy az adóbevallás készítésekor kiderül, hogy több költséget tudunk számlával igazolni, akkor megtehetjük, azaz áttérhetünk a tételes költségelszámolásra, míg a 2. pont szerint nem! (Ekkor viszont, ha van más önálló tevékenységből származó bevételünk, pl. a nyaraló kiadása, akkor ott is a tételes, számlával igazolt költségeket lehet csak elszámolni!) Hasonló módon, tételes költségelszámolást jelent a 3. és 4. pont is, a 3. pont szerint a bruttó játékvezetői díj egy bizonyos %-át fogjuk számlával elszámolni az APEH felé (maximum 50% lehet), illetve a bruttó játékvezetői díjből egy fix összeget fogunk elszámolni. (amely szintén nem haladhatja meg a bruttó díj 50%-át). A költségnyilatkozattal óvatosan kell bánni: sajnálatos módon nekem év elején tudnom kell (amikor a nyilatkozatot kiadom), hogy majd év végén mennyi költséget fogok elszámolni. És ha több költséget jelöltem meg a nyilatkozatban, mint amennyit majd az adóbevalláskor számlákkal igazolni tudok, akkor a különbözet után (ha az eltérés több mint 5%) 12% különadót kell fizetnem. (Lásd SZJA 46§ (8) pont) Költségként elszámolható a gépkocsi használat (ennek a módjára most nem térünk ki), játékvezetői tagdíj, asztalitenisz szaklap, tornacipő, számlatömb, írószerszám stb.

Most ott tartunk, hogy meghatározhatjuk az adóalapot. Pl. a bruttó játékvezetői díj 800,- Ft (Bp. II. osztályú bajnokság). Azt nyilatkoztam, hogy a megállapított összeg 20%-át fogom elszámolni, és számlával igazolni költségként: ez 160,-Ft azaz az adóalap 800 - 160 = 640,-Ft

Mennyi előleget vonhat le a kifizető? A játékvezető írásban nyilatkozhat arról, (SZJA 46§ (5) pont) hogy az adott évben az összes jövedelme nem haladja meg az 1 millió Ft-t, ezért az adótábla szerinti %-ot kéri levonni SZJA előlegként. Azaz (2000 évben, mivel ez évente változhat!): ha az éves teljes jövedelme nem haladja meg a 400 ezer Ft-ot, akkor 20%, ha nem haladja meg az 1 millió Ft-ot, akkor 30%, ha nem nyilatkozik a jövedelméről, vagy az meghaladja az 1 millió Ft-ot akkor 40%.

Maradjunk a példánknál, és az 1.sz. melléklet szerint, pl. azt nyilatkozzuk, hogy az éves jövedelmünk várhatóan meghaladja a 400 ezer Ft-t de nem haladja meg az 1 millió Ft-t, ezért 30% SZJA előleget kérünk levonni. A 30%-t az adóalapból kell kiszámolni, azaz 640,-Ft 30%-a = 192,-Ft. Tehát 192 Ft SZJA előleg levonása után 800 - 192 = 608,-Ft-t kapunk kézhez és ennek megfelelően kell kiállítanunk a számlánkat is!

A nyilatkozaton értelemszerűen kitöltjük a nevet, lakcímet, adóazonosító jelet, adószáma viszont csak a vállalkozóknak van, ők azt is beírják. A nyilatkozat egy példányát célszerű megőrizni (már csak azért is, hogy legalább mi emlékezzünk arra, hogy mit nyilatkoztunk), és a hátoldalát aláírni a kifizetővel, hogy átvette a nyilatkozatot. (A későbbi APEH ellenőrzésnél ez még nagyon jól jöhet..)

Ezután következik a számla kiállítása (lásd 2.sz. melléklet). Sajnálatos módon a "versenybírói költségelszámolás" tömb elég régen készült, és nincs teljesen összhangban a jelenlegi rendeletekkel, de egy kis jóindulattal egész elfogadhatóvá tehető. A 2.sz. melléklet szerint értelemszerűen kitöltjük a megfelelő rubrikákat. Némelyik egyesület a "Kiküldő szakszövetség" rovatban mindenáron bélyegzőt szeretne látni, nincs igazuk, mert a rovatban nem az szerepel, hogy "bélyegző helye". Vidéki út esetén elszámolható utazási költség és napidíj (B2 és B3 sorok), ha gépkocsival utazunk a gépkocsi használat részletesen elszámolható az űrlap jobb oldalán. (Vigyázat, csak a hivatalos üzemanyagköltség és 3 Ft/km amortizáció számolható el bizonylat nélkül - de ezzel most nem foglalkozunk.) Az űrlap alján van egy ma már idejétmúlt nyilatkozat, de a mellékelt módon egy kis átalakítással tökéletesessé tehető, de vigyázzunk arra, hogy a nyilatkozatunkkal összhangban legyen. Az elszámolás első példányát - az aláírások után - át kell adni a kifizetőnek.

Az év végi adóbevallás készítéséhez az egyesületeknek meg kell küldeniük az összevont jövedelemigazolást. Ezzel igazolják, hogy a tőlünk levont SZJA előleget befizették. Az igazolások beszerzése (bármily furcsa és meglepő) a mi feladatunk. Sajnos több olyan egyesület is van, aki nem küldi meg az igazolást. Ez ellen csak kétféleképpen lehet védekezni: jelenteni kell az APEH-nak, vagy férfiasan elviseljük a ránk kirótt esetleges büntetést... Ezért is jó, ha aláírjuk a nyilatkozatot a kifizetővel és természetesen a számlát is. Nagyon veszélyes dolognak tartjuk azt a gyakorlatot, hogy egyes egyesületek "zsebből" fizetnek, azaz nem vonnak le SZJA előleget, viszont számlát kének! Ki tudja, hogy mi lesz ezeknek a számláknak a sorsa a következő öt évben?! És ha egy APEH ellenőrzés az egyesületnél megtalálja ezt a számlát, megéri az a pár száz Ft, hogy magunkra szabadítsuk az APEH-t?! (Morális kérdésekbe most ne menjünk bele.)

Az adóbevalláshoz szükséges összes igazolást, számlákat, útnyilvántartást (gk. elszámolás esetén) öt évig meg kell őrizni, mert bármikor ellenőrizhetik.

NYILATKOZAT A JÁTÉKVEZETŐI KÖLTSÉGTÉRÍTÉS ADÓELŐLEGÉNEK A MEGÁLLAPÍTÁSÁHOZ

A számomra kifizetésre kerülő költségtérítésből az adóelőleg megállapításánál nem kell jövedelemként figyelembe venni:

1. a megállapított összeg 10 százalékát
  2. a jogszabályban megállapított, bizonylat nélkül elszámolható mértéket (10%)
  3. a megállapított összeg .....²⁰százalékát
  4. a megállapított összegből .....Forintot
- a megfelelő pont bekarikázandó

Anyagi és büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy az adóévben összevont jövedelem várhatóan nem haladja meg az 1 millió Ft-ot, ezért az SZJA törvény 46§ (5) bekezdés szerint 40% adóelőleg levonás helyett, az adótábla szerinti

1. 20%

2. 30%-ot (megfelelő pont bekarikázandó)
kérem SZJA előlegként levonni.

Várható jövedelemről nem nyilatkozom, ezért 40% SZJA előleget kérek levonni.

A nyilatkozó magánszemély:

Neve: .....^{LÓ ELEK}.....
Lakcíme: .....^{3265 HORTGSAÓY ISTÁLLÓ U. 2}.....
Adóazonosító jele: .....⁸³⁰⁴²⁷⁸⁵⁴¹.....
Adószáma: .....

.....
alírás

2. számú melléklet

Versenybírói (ellenőri) költségelszámolás

Sorszám: N_o 358399

A Kiküldő szakszövetség: Budapesti Asztalitenisz Szövetség		Sportág: asztalitenisz
A sport-esemény	megnevezése: FFI Budapest CSB	osztálya: II.
	helye: BpX, Szttyeffe u. 2. ideje: 2000 év május hó 12 nap	Kezdési idő: 18.00 Befejezési idő: 20.45 Időtartama: 2645 perc
B NÉV: Ló ELEK		Gépkocsi rendszáma:
Lakóhely: 3265 Hortobágy Istálló u. 2. Minősítése: 1. C.J.Z.T.		Típusa:
KÖLTSÉGEK FORINTBAN		Hengerűrtartalma:
1. Versenybírói, ellenőri működési költség ..... 800,- Ft		Megtett km:
2. Utazási költség ..... Ft		B 2. részletezése:
3. Napidíj vagy élelmezési költség ..... Ft		Üzemanyag
4. Szállásköltség ..... Ft		költsége ..... Ft
5. Egyéb ..... Ft		SZJA kötelezettség
1-5. összes ..... 800,- Ft		alá vont költség: ..... Ft
		Osszesen: ..... Ft
C	SZJA előleglevonás ..... 192,- Ft	Kifizetett összeg: ..... 608,- Ft
		azaz ..... Hatszáznyolc

2. SZ. MELLÉKLET

KIFIZETŐ:

NYILATKOZAT: Alulírott Ló Elek
 adóazonosító: 8304278541 3265 Hortobágy, Istálló u. 2. sz. alatti lakos
 anyagi és büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy önadózó
 vagyok. A játékvezetői (ellenőri) költségként felvett összeg ~~teljes~~ 20%-a
~~egészében~~ a tárgyévben felmerült költségeim fedezésére szolgál, ebből
 adóelőleget levonni ~~nem~~ kell. 30%-t.
 Kelt: Budapest, 2000 május 12-én Ló Elek
 átvétel elismerése

A nem kívánt részek
 áthúzással törölendő!

ÉREM — SERLEG — NYOMTATVÁNY MINDEN EGYHELYEN A SPORTREKLÁM BT-NÉL. BP. 252-3896
 Z-P Form. — Sportreklám BT, — 98-09491 — RSz.: 1.